

Spojrzenie w czerwcowe niebo 2021

"Czerwiec się czerwieni, będzie grosz w kieszeni "

Tak dosłownie, z nadzieją dla plantatorów truskawek, należy rozumieć to przysłowie po zimnej i zmiennej pogodowo tegorocznej wiośnie, bo nadal wszyscy z desperacją znosimy obostrzenia w życiu codziennym, związane z obecnością koronawirusa, który zdeorganizował nam wszelkie programowe działania. Czerwiec ponadto to okres najkrótszych nocy oraz pięknych świtów i zmierzchów dogodnych dla obserwacji nieba i ostatnich wiosennych spacerów. Mamy zatem krótkie ciepłe noce, które co prawda nie sprzyjają obserwacjom astronomicznym, ale są one nadzwyczaj cenne dla miłośników nieba.

Tegoroczne astronomiczne *lato*, rozpocznie się rankiem, w poniedziałek 21 czerwca o godz. 05.54, kiedy to **Słońce** w swej rocznej wędrówce po *ekliptyce* oddali się najbardziej na północ od równika niebieskiego osiągając punkt przesilenia letniego, zwany punktem *Raka*. W tym dniu w Krakowie **Słońce** w chwili przejścia przez południk góruje nad horyzontem na wysokości prawie 63 i pół stopnia. Wzejdzie o godz. 4.30, a zajdzie o 20.53, zatem dzień będzie trwał 16 godzin i 23 minuty. Będzie to najdłuższy dzień (i najkrótsza noc) tego roku, a dłuższy od najkrótszego dnia w Krakowie i okolicy aż o 8 godzin i 18 minut.

Najwcześniej **Słońce** wzejdzie u nas już w dniu 15 czerwca (godz. 4.30) i takich wczesnych wschodów **Słońca** będziemy doświadczać przez 8 kolejnych dni. Najpóźniej zajdzie w dniu 19 czerwca (godz. 20.53) i tak późnych zachodów **Słońca** będzie aż 12. Dni, w których Słońce będzie najdłużej nad horyzontem, doświadczymy przez cały tydzień od 17 do 24 czerwca. W tym też okresie, na św. Jana (24 VI), często padają obfite deszcze. Po tegorocznej zmiennej wiośnie być może one wystąpią, zobaczymy. Tak czy inaczej będzie z pogodą, to w *Dniu Dziecka* **Słońce** wzejdzie o godz. 4.36, a zajdzie o godz. 20.41. Dzień będzie trwał 16 godz. i 5 minut. Będzie jeszcze krótszy o 18 minut od najdłuższego dnia roku. Natomiast ostatniego czerwca **Słońce** wzejdzie o godz. 4.34, a schowa się pod horyzontem o godz. 20.53 i dzień będzie niezauważalnie ale już krótszy od najdłuższego dnia roku o 4 minuty.

Aktywność magnetyczna **Słońca** w czerwcu będzie na średnim poziomie, jedynie znacznie podwyższona w drugiej dekadzie miesiąca, wtedy też możemy liczyć wieczorami na pojawienie się srebrzystych obłoków. Pamiętajmy, iż obserwacje plam na **Słońcu** prowadzimy wyłącznie przy zastosowaniu odpowiednich filtrów spektralnych lub rzutowanego na ekran obrazu **Słońca** z lunety. Zainteresowanych takimi obserwacjami naszej gwiazdy zapraszamy (jeśli zniesione zostaną restrykcje związane z pandemią) na dziedziniec obok nowo wybudowanego *Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego*, gdzie w pogodne dni będą zorganizowane specjalne pokazy **Słońca**. Ponadto w czwartek 10 VI wystąpi częściowe (około 15%) zaćmienie **Słońca**. Początek o godz. 11.52, maksimum o godz. 12.50 i koniec o godz. 13.49. Planowane na ten dzień oficjalne otwarcie nowego budynku MOA najprawdopodobniej zostanie przesunięte na lipiec. To efekt pandemii.

Księżyc powita lato dochodząc do pełni. Zatem bardzo krótkie, ale bezksiężycowe noce będziemy mieli w drugim tygodniu czerwca, a kolejność faz **Księżycy** będzie następująca: ostatnia kwadra 2 VI o godz. 09.24, nów 10 VI o godz. 12.53, pierwsza kwadra 18 VI o godz. 05.54 i super pełnia 24 VI o godz. 20.40. W apogeum (najdalej od **Ziemi**) będzie 8 VI o godz. 03, w perygeum (najbliżej **Ziemi**) będzie Super **Księżyc** 23 VI o godz. 11. Ponadto możemy obserwować zблиżenie (ok. 3 stopnie) **Księżycy** do **Marsa** wieczorem 13 VI.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** znajdziemy w czerwcu od początku lata nisko na porannym niebie, tuż przed wschodem **Słońca**. Najlepsze ale trudne warunki do jego obserwacji przypadną w pierwszym tygodniu lipca.

Wenus pojawia się nam po zachodzie Słońca jako *Gwiazda Wieczorna* ale nisko nad horyzontem. Z upływem dni tego lata będzie stopniowo coraz później znikać z nieboskłonu praktycznie aż do końca tego roku.

Mars dostępny będzie do obserwacji wieczornych goszcząc w gwiazdozbiornie *Raka*. Opuszczając konstelację *Bliźniąt*, jeszcze 2 czerwca, **Mars** zблиży się do *Polluksa* na 5 stopni. Natomiast 13 VI o godz. 22, zблиży się doń **Księżyc** na 3 stopnie.

Planety gazowe olbrzymy: **Jowisz** i **Saturn** goszczą w czerwcu na niebie w gwiazdozbiornie *Koziorożca*. Możemy je obserwować codziennie w drugiej połowie nocy, potem znikają w promieniach wschodzącego **Słońca**.

Uran gości w gwiazdozbiornie *Barana*, a widoczny jest nisko nad wschodnim horyzontem krótko aż do świtu. Rano 7 VI **Księżyc** zблиży się do tej planety na odległość 2 stopni.

Neptuna w *Wodniku* można obserwować również na wschodnim niebie, w drugiej połowie nocy. Do tej planety 3 VI po północy zблиży się **Księżyc** na odległość 4 stopni. Aby jednak dostrzec te dwie ostatnie planety gołym okiem, trzeba mieć jednak sokoli wzrok.

Natomiast w dniach od 22 VI do 2 VII, będzie możliwość zliczania meteorów z czerwcowego roju *Bootydów* (czyli wylatujących z gwiazdozbiornu *Wolarza*). Maksimum ich aktywności przypada na 28 VI, a **Księżyc** po pełni będzie skutecznie przeszkadzał w nocnych obserwacjach. Oby pogoda nam dopisywała. Zaś z drugiej strony nasuwa się takie staropolskie przysłowie:

„Gdy końcem czerwca pogoda służy, wczasowicz tylko oczka mruży”

Wobec takich prognoz życzę Państwu, u progu zблиżających się wakacji i nadchodzącego sezonu urlopowego, samych słonecznych i ciepłych dni z jak najmniejszą ilością burz.